

Kvennablaðið kost-  
ar 3 kr. innanlands  
erlendis kr. 3 60  
(1 dollar vestan-  
hafa) 1/3 verðsins  
borgist fyrirfram, en  
1/3 fyrir 15. júlí.

# Kvennablaðið.

Uppsögn skrifleg  
bundin við árs-  
mót, ógild nema  
komin sé til át-  
get. fyrir 1. okt  
og kaupandi haf  
borgað að fullu.

24. ár.

Reykjavík, 30. júní 1918.

Nº 6.

Ræða 19. júní 1918.

Haldin frá svölum Alþingishússins  
af frú Brietu Bjarnhéðinsdóttur.

Háttvirta samkoma!

Eg get ekki gert að því að mér finst það auðsætt að þessi hátíðardagur vor kvennanna sé þóknanlegur bæði guði og mönnum, ef dæma skal eftir veðurbreytingunni. Helliskúrin, sem var fyrir hálf-tíma, breyttist í sumarblíðu og sólskin, þegar fólkið átti að fara að koma hér of-  
an að Austurvelli. Og að dæma eftir mann-  
fjöldanum, og einkum þeim mörgu karl-  
manna andlitum, sem blasa við mér neð-  
an frá götunni hérna, sem eg er svo  
glöð að sjá meðal vor kvennanna, þá er  
eg ekki í neinum efa um að hátíðahaldið  
okkar er líka »mönnunum« þóknanlegt.

Það er alkunnugt að vér konur völdum  
19. júní fyrir hátíðisdag vorn fyrst og fremst  
til minningar um það, að 19. júní 1915,  
fengu íslenskar konur full stjórnárátt-  
indi viðurkend og samþykkt af konungi  
vorum, þótt frestun yrði á að þau réttindi  
kæmust full og óskorin í framkvæmd. Og  
í öðru lagi bundum vér konur ári síðar  
þann dag með með oss félagsskap, til að  
vinna eftir mætti að einu af stærstu nauð-  
synjamálum þessarar þjóðar. Að hún fengi  
fullkominn landsspítala svo fljótt sem unt  
væri. Að þessu máli hétum vér að vinna,  
á allan þann hátt sem vér megnuðum, og  
álitum hagkvæmastan, í þakklætisskyni  
fyrir það, að vér þó loksins hefðum náð  
fullri viðurkenningu um rétt vorn, til að  
ráða lögum og framkvæmdum í landi voru,  
jafnt bræðrum vorum. Og þótt vér auð-  
vitað værum ekki ánægðar með það hvern-  
ig þessi löggjöf varð í framkvæmdinni fyrst

um sinn, og teldum það bæði ranglátt og  
pólitískan naglaskap, þá sættum vér oss  
þó við það eftir atvikum. Vér gerðum því  
19. júní að hátíðisdegi vorum, bæði til að  
minnast fenginna réttinda og gleðjast yfir  
þeim, og til að vinna að einhverjum mál-  
um, sem vér þá hefðum í hvert sinn efst  
á stefnuskrá vorri. 19. júní 1916 tókum  
vér því »agitatitónina« upp fyrir Lands-  
spítalanum, sem fyrsta liðinn á vorri nú  
verandi stefnuskrá. Fyrir Landsspítala-  
sjóðinn viljum vér því vinna hvern einasta  
19. júní, þangað til fullkominn Landsspítali  
er reistur af þjóðinni og vígður henni til  
fullra yfirráða og notkunar.

Eg ætla mér ekki að gefa hér neina  
skýrslu yfir samskot þau, sem komur hafa  
staðið fyrir. Þær eru árlega birtar í blöð-  
unum og því öllum kunnar. Að eins vil  
eg geta þess að hér í Rvík gaf hátíða-  
haldið og agitation Reykjavíkur kvenna  
19. júní 1917, af sér til sjóðsins fullar 4000  
krónur. Þá var sjóðurinn orðinn að þessu  
meðtöldu rúmar 47,000 krónur. Síðan á  
nýári 1918 hafa sjóðnum gefist kr. 3562,20  
svo nú er hann orðinn rúmar 50,000 kr.  
Þetta er ekki lítið þegar lítið er til þess  
litla fjármagns, sem konur hafa nú undir  
höndum, og þess að hingað til hafa karl-  
mennirnir að eins styrkt samskotin, án  
þess þó að álíta þau sér verulega viðkom-  
andi. Enda hefir líka tiltölulega mikill hluti  
þessa fjár safnast í Reykjavík, og þá eink-  
um 19. júní-dagana, sem síðan hafa verið  
hátíðis- og fjársöfnunardagar vorir. Því er  
auðsætt að það mundi mjög auka sjóðinn  
ef konur um alt land vildu taka upp sömu  
aðferðina og vér Reykjavíkur konur: að  
gera þenna dag að tvöföldum hátíðardegi  
sínunum, glöðum endurminninga- og þakk-  
lætisdegi, og kappsömum starfs- eða þegn-

skyldudegi í þarfir þjóðarinnar. Það mundi líka auka samúð og samvinnu um allt land innbyrðis milli kvennanna sjálfra, og einnig milli þeirra og karlmanna, sem við hin ýmsu landsmál væru riðnir.

Það verður aldrei of skýrt tekið fram af oss konum, að ællun vor hefir aldrei verið sú, að *byggja sjálfar* Landsspítala, það er að segja: að leggja fram féð til þess. Vér höfum að eins ætlað oss að halda þessu máli svo vel vakandi, og ýta því svo vel átram, að hvorki karl né kona fái gleymt því að hér væri um þjóðar nauðsyn að ræða. Vér vildum láta þessa kröfu hljóma í sífellu svo hátt í eyrum löggjafanna að þeir geti aldrei troðið svo fast upp í eyru sín, að hún ekki yfirgnæfði aðrar kröfur, sem fram kynnu að verða bornar, sem hin óhjákvæmilegasta af þeim öllum, sem yrði að ráða fram úr svo fljótt, sem ástæður leyfðu. Þetta höfum vér gert, og árangurinn virðist vera sá, að Alþingi, landsstjórn og þjóðinni sé farið að skiljast, að fram hjá þessari kröfu *verður ekki gengið*.

Þegar vér nú rifjum upp fyrir oss hvers vegna 19. júní varð að hátiðisdegi vorum, og hvaða störf vér höfum bundið við hann þá getum vér ekki varist þess að skygnast inn í framtíðina og hyggja að þeim störfum, sem fyrst og fremst er líklegt að bíði vor þar. Og þá verður ekki hjá því komist að hugsa sér aðaldrættina í stefnuskrá þeirri, sem vér nú teljum sjálfsgaust tekin verði upp af konum hér á landi, þegar mesta ófriðarmyrkvanum léttir, og menn fara aftur að taka til þjóðfélagslegra framfara starfsemi. Þá munum vér sjá ærið mörg nauðsynjastörf, sem bíða vor, sem karlmennirnir hingað til hafa gefið lítinn gaum. Margt af því er þannig lagað, að það getur varla bedið. Það þarf sem allra fyrst að komast í framkvæmd. En hvaða ráð og hvaða meðul getum vér konurnar notað, sem sé óbrigðul til þess? Svarið verður: *Með sjálfum kosningarréttinum* frá 19. júní 1915. Hann er það *einasta* vopn sem dugir í allri framsókn. Með honum einum getum

vér komið umbótum á það, sem oss þvkir aflaga fara, hvort sem það er í löggjöf og landsstjórn, eða í bæja-, sveita- og héraðamálum, eða í kirkju- og kenslumálum. Alstaðar er það bæði hinn almenni pólitíski réttur, og kosningarréttur og kjörgengi í öllum bæja-, sveita- og héraðamálum, sem getur ráðið öllu, ef vér að eins kunnum að nota hann með festu og samtökum.

En hver er nú reynsla þessa stutta tíma, sem vér konur höfum haft pólitískan kosningarrétt? Hvernig höfum vér notað þetta vopn? Vér höfum einu sinni átt kost á að nota haun við landskosningarnar og kjördæmakosningarnar 1916. Hvernig fórum vér þá með þenna rétt vörn?

Hagtiðindin skýra oss frá þessum kosningum, og tölurnar tala jafnan sínu máli. Þær verða ekki vefengdar. Eg vil leyfa mér að taka hér upp úr þeim úrslita-útkomuna eða tölu þeirra karla og kvenna, sem neyttu þessa réttar þá.

Til landskosninganna sumarið 1916 voru 24,000 konur og karlar kosningabær. Þar af voru 12,000 konur og jafnmargir karlar. Að munurinn varð ekki meiri kom til af því, að við landskosningarnar höfðu að eins allir 35 ára kjósendur atkvæði, — svo 40 ára kjósenda aldur kvenna, gerði þar minni mun, til að lækka tölu kvenkjósenda, heldur en við kjördæmakosninguna, þar sem karlmenn máttu kjósa 25 ára, en konur að eins 40 ára. Við *landskosningarnar* voru greidd alls 5873 atkvæði, þar af greiddu 4628 karlar og 1245 konur, eða um 38% karlar og 10% konur.

Við kjördæmakosninguna um haustið 1916 voru 16,321 karlm. kjósendur og 12,177 konur, eða um 57% karlar og 43% konur. Þar af greiddu atkvæði 14,030 kjósendur eða um 52%. Af þeim voru 10,600 karlar og 3427 konur, eða um 69% karlm. og um 30% konur, allra kjósenda.

Ef vér konurnar hefðum nú viljað fara *réttustu og beinustu* leiðina til að greiða sem mest fyrir Landsspítalamálinu, sem þá var einasta málið, sem vér opinberlega



höfðum tekið á stefnuskrá vora, eða eitthvert annað áhugamál, sem vér hefðum tekið upp, þá hefðum vér séð um að nóg þingmannaefni væru í boði, sem skuldbindu sig til að gera allt, sem unt væri, til að greiða fyrir því, og svo hefðum vér *fjölmént á kjörfundina og kosið þá eina*. Þetta er skilyrðislaust rétti og eini vegurinn fyrir oss, hve nær sem er, í nútíð og framtíð, til að koma áfram áhugamálum vorum.

Og viljum vér fylgja stjórnmalaflokkunum eða flokksbrotunum, og kjósa með þeim, þá verðum vér að krefjast þess að þeir taki *vor* áhugamál upp á stefnuskrár sínar. Vér verðum að eiga fulltrúa í flokksstjórnnum þeirra og kjörstjórnunum til að mæla fyrir hagsmunum vorum, og sjá um að *vor* mál verði ekki út undan. Og vér verðum allar að sjá um að flokkarnir eða fulltrúar þeirra *sviki oss ekki*. Það getum vér að eins með því að vera allar svo fjölmennur og samhuga kjósendaflokkur við kosningar, að kosningasigurinn verði undir oss kominn. Og til þess að bíða ekki ósigur við kosningar vilja stjórnmalaflokkarnir mikið til vinna. Sækjum vér því kosningarnar vel, og séum allar á einu máli með kosningafylgið, þá tekur flokkurinn og flokksstjórnin og þingmannaefni þeirra *mikið* tillit til *vor*. En ef vér sækjum þær illa, setjum engin skilyrði og dreifum atkvæðum vorum hugsunarlaust í allar áttir, þá dregur ekkert um þau, og engin metur þau að neinu. Vorra áhrifa gætir þá hvergi og áhugamál vor komast hvergi að.

Það eru æðimörg mál, sem oss konum ætti að liggja á hjarta að fá endurbætt á komandi tímum. Í þjóðfélaginu fer marga aflaga sem karlmennir hvorki hafa haft vit né vilja til að skilja eða þótt hentuleikar til að laga. Nýir breyttir tímar eru upprunnir, sem útheimta nýjan hugsunarhátt, menningu og stjórn. Vér konurnar, sem setið höfum utan við alla stjórn þjóðarinnar, getum horft á þessi vandkvæði með óhlutdrægari augum en karlmennirnir, sem átt hafa að bæta úr þeim. Vér

óskum fulls jafnréttis fyrir konur og karla að lögum og í *framkvæmd laganna*, og vér viljum gera alla þjóðina færa um að nota sér slík réttindi. Vér viljum tryggja konum jafn góð lífsskilyrði og körlum. Því óskum vér að öll uppeldismál og alþýðumentun færist í betra og fullkomnara lag. Vér viljum tryggja börnum sámlengt uppeldi og meðferð, þar sem fult tillit sé tekið til þeirra andlegu og líkamlegu hæfileika, og lagður verði heilbrigður grundvöllur undir velferð þeirra á fullorðinsárunum. Til þessa þarf breytingu bæði á venjum og löggjöf.

Vér viljum taka tillit til gamla fólksins, sem ekki getur lengur séð um sig sjálft. Vér viljum ekki lengur þola að farið sé með það eins og afsláttarhesta, sem settir séu á guð og gaddinn á vetrum, og þrælkadir á sumrum, þangað til þeir velta út af.

Vér viljum fá góð heimili. Til þess þurfum vér góðar, vel uppaldar, mentaðar konur. En þá fræðslu og mentun geta unglingsstúlkurnar óvíða fengið til fulls, á þeim heimilum, sem vér eigum nú. Til þessa þarf sérstakar stofnanir og sérstakt tillit í öllu uppeldinu. Þar, sem heimilin geta ekki lengur séð um börn sín og gamalmenni svo í góðu lagi sé, þurfum vér opinberar stofnanir, sem taki þau og sjái þeim fyrir öllu uppeldi og fræðslu, svo þeim líði svo vel sem auðið er. Því börnin eru vor dýrasta eign, sem framtíð lands og lýðs byggist á. En gamalmennin hafa bygt upp það þjóðfélag sem við eigum og eru sem trúir þjónar, verð þess að þeim sé vel borgið á elliárunum. — Vér viljum efla hreinlæti, heilbrigði og hreinleika í landinu. Til alls þessa þarf góða stjórn, fé og eftirlit.

Öllu þessu *getum* vér komið í framkvæmd með tímanum, með kosningarréttinum einum og samtökum og samvinnu sjálfra vor í milli. Vér verðum að eins að standa fast sameinaðar með öruggri trú á góð mál efni og óþreytandi þolgæði. Vér megum ekki vænta þess að koma öllu í lag á fyrstu árum, þeir sem braska í of mörgu í einu,

koma engu áfram. En vér verðum nngar og gamlar að vilja leggja fram krafta vora þjóðfélaginu til gagns, og þá fyrst og fremst standa sjálfar vel í stöðum vorum. Vér þurfum að fá breytingar á uppeldis- og alþýðufræðslumálalögnum, fátækralöggjöfinni, hjónabandslöggjöfinni og barnalöggjöfinni, ásamt mýmörgum breytingum í hinn þrengra fyrirkomulagi bæjanna, sveita og héraða. En þar er einnig atkvæðisrétturinn lykillinn, sem lýkur upp öllum dýrum. Réttindin og breytingarnar eru því á kjósendanna valdi.

Og eg er viss um, að eins og með hátíðahaldið okkar í dag, sem svo margir karlmenn og þar á meðal margir af þingmönnum okkar, taka þátt í, eins verður það með hin ýmsu þjóðarmál, sem vér viljum vinna að. Það er líka eðlilegt. 19. júní er nú orðinn í meðvitund manna »Kvenn dagurinn«. Hann er alment kallaður það hér í Rvík af öllum, og það er oss öllum kærkomin gleði og sæmd. En hann getur líka verið karlmannanna minningardagur. Eins og vér konur heiðrum og elskum minningu Jóns Sigurðssonar og teljum oss eiga þátt í minningardegi hans, svo verða karlmenn einnig að minnst þess að 19. júní 1915 fengum vér öll þenna litla visir til íslenska fánans, sem við nú sjáum blakta hér. Og þótt hann sé enn þá ærið ónógur, þá felst þó í honum viðurkenning um rétt vörn til að eiga fullkominn fána, jafnt á sjó og landi nær og fjær, og það er sameiginlegt mál öllum íslenskum konum og körlum. Undir slíkum íslenskum fána viljum vér öll standa, hvert sem hann blaktir hér á stöngunum, Alþingishúsinu eða á skipum vorum úti í heimshöfunum. Um hann fylkjum við oss öll, »því Íslendingar viljum við öll vera«.

Og svo mun það verða í öllu því, sem stórmál kallast og alla Íslendinga varðar. Hingað til höfum vér konur aldrei átt um þau að fjalla. Það voru ekki konur sem gerðu samninginn við Hákon gamla, eða konur, sem voru á fundinum í Kópavogi. En nú munu það einnig verða konur sem

standa við hlið karlmannanna íslensku, ef til þess kemur að þjóðin íslenska skeri úr sínum stærstu málum með atkvæðum allra sinna kjósenda. Þá er enginn efi á að konur og karlar verði samhuga. — Og þá fyrst er réttmætt að segja að öll íslenska þjóðin skeri úr málunum.

## Utan úr heimi.

Útlend blöð skýra frá því í vetur, að símað hafi verið frá Petrograd að greifafrú Panín ætti að taka við ráðherraembættinu, sem ráðherra fyrir umsjón opinberra fátækramála. Ráðherraskiftin hafa síðustu árin verið mjög tíð í Rússlandi, og fréttir þaðan ógreinilegar og óvissar. En hafi þetta komist í kring, þá hefir greifafrú Panína eflaust orðið fyrsta konan í ráðherrasessi, í Norðurálfunni.

*Noregur.* Þar eru allar framfarir í ýmsum þjóðfélagslegum málum tíðar, þrátt fyrir sult og dýrtíð. Þannig hefir bæjarstjórnin í Kristjaníu komið upp ýmsum nauðsynlegum stofnunum á síðustu árum. T. d. fæðingarstofnun fyrir Kristjaníu, og mæðraheimili, sömuleiðis framhaldsskóla, eða eiginlega »fag«skóla handa ungum stúlkum. Aðalnámsgreinarnar eru kvenfatasaumur. Rétt til að ganga á þenna skóla hafa ungar stúlkur sem lokið hafa námi í alþýðuskólunum og framhaldsskólunum. Á framhaldsskólanum eru námsgreinarnar aðallega kjólasaumur, heimilisstörf og matreiðsla, norska, enska, reikningur, bókhald, almenn skrifstofustörf og vélritun. Próf er tekið frá framhaldsskólunum. Kenslan fer fram á kvöldin. Á þessum fatasaums»fag«skóla er kent allan daginn.

Það sem saumað er, er aðallega blúsar, hversdagskjólur, samkvæmiskjólur kvenna og barnaföt. Kensla er líka veitt í teikning og fer hún fram í lðnaðar- og listiðnaðarskóla ríkisins. Daglegi námstíminn er 6—8 tímar: saumur fyrri hlutann og á kvöldin teikning, frihandarteikning og



sniðateikning. Síðar er einnig kent að teikna með litum.

Fyrsta mánuðinn vinna nemendurnir handa sjálfum sér, en síðar vinna þeir hvert stykki út af fyrir sig fyrir skólann. Skólinn tekur við öllum vinnupöntunum, en nemendurnir fá nokkurn hluta af vinnulaunum. Einstaka nemendur fá námsstyrk af sérstökum sjóði.

Að loknu ársnámsskeiði skulu nemendur fá rétt til að vinna sem nemendur í saumverkstæðum, og síðan til að taka próf þaðan eftir 3. grein iðnaðarlaganna. Að því búnu fá þeir leyfisbréf til að verða sjálfir iðnrekendur. Burtfararpróf fagskólans er haldið síðast í júní. Þá leggur hver nemandi fram prófstykki sitt, sem er kjóll, er nemandinn hefir sniðið og búið til að öllu leyti.

Dómendur eru þrír, og skulu þeir sérstaklega taka tillit til að vinnan sé falleg og vel frá öllu gengið, og að kjóllinn fari vel. Einnig er tekið tillit til hvað langan tíma nemandinn hafi þurft.

Sýning er haldin mánaðarlega á öllum saumum og vinnu skólans.

Frá ágúst flytjast þær upp í saumastofu eða verkstæði skólans, og þaðan áfram í teikningu í iðnaðar- og listiðnarskóla ríkisins.

## Norskar konur og dýrtíðin.

Eins og áður hefir verið getið um, hafa konur í öllum löndum haft með sér margvislegan félagsskap í tilefni af stríðinu og dýrtíðinni. Í hlutlausu löndunum er það að eins dýrtíðarinnar vegna, sem slík samvinna er nauðsynleg. Á allan hugsanlegan hátt hjálpa þær bæjarstjórnnum og öðrum yfirvöldum til að fyrirbyggja sem unt er, verstu afleiðingar dýrtíðarinnar. Hússtjórnar-kenslukonur eru sendar út um allt landið, í hverja einustu sveit, til að halda sparnadarfyrirlestira og kenna fólki að nota sér sem

mest þær fæðutegundir sem fást í landinu sjálfu. Sömuleiðis halda sumar þeirra stutt námskeið í matreiðslu fyrir húsmæðurnar, sem ríkið og opinberir sjóðir kosta. Á þann hátt kenna þær bæði með fyrirlestur og verklegum æfingum húsmæðrunum dýrtíðarmatargerð og annan dýrtíðarsparnað. Einnig hefir aðalstjórn »Kvennaráðanna« í Noregi sent áskorun til húsmæðranna að hjálpa til að bjarga þjóðinni með því að spara alt. Í áskoruninni stendur meðal annars:

»Á þessum neyðartímum eru ýmsar hættur sem umkringja oss. Gullstraumurinn hefir flætt yfir landið, og flutt með sér óhóf og eyðslusemi, svo mismunurinn í lífsskilyrðunum kemur enn þá meira í ljós en áður. Sú fórn, sem nú er krafist er að sýna nægjusemi og sparsemi. Það eru þeir eiginleikar, sem ávalt og á öllum tímum hafa mikið gildi á hverju heimili. Eins og nú stendur á, bera þeir vott um sjálfsafneitun auðmannanna, sem mundi hvetja og styrkja fátækari hlutann til að láta ekki bugast af skortinum og dýrtíðinni.

Vér skjótum því þessu máli til fæðurlandsástar allra kvenna vorra, og biðjum þær allar, hverja á sínu heimili og í sinni sveit, eða umhverfi, að sýna bæði *hæfileika og vilja* til að vinna fyrir land sitt með því að starfa að því, að lifað verði sem einföldustu daglegu lífi, með nægjusemi og sparsemi í hvívetna. — —

Mundum við ekki geta tekið undir ýmislegt í þessari áskorun? Við vitum ekki enn þá hvað næsti vetur ber í skauti sínu fyrir okkur öll. Enn þá höfum við haft alls nægtir. »En bústu við því illa, því hið góða skaðar þig ekki«, segir máltekið. Húsmæðurnar breyttu því bygglega ef þær byggju sig undir enn þá erfiðari tíma en komnir eru yfir oss. Og þar ættu efnakonurnar að ganga á undan. Það mundi hata uppörfandi áhrif og opna augu hinna fyrir hættunni, sem er á ferðum.

## Frá útlöndum.

**Danmörk.** Við kosningarnar í vor til ríkisdagsins í Danmörku, hafa 9 konur náð kosningu, 5 til landsþingsins og 4 til fólksþingsins, þessar eru kosnar: til landsþingsins (efri deildar). Maria Hjelm (gerbreytingafl.), Olga Knudsen (frjálslyndi fl.), Nina Bang (jafnaðarm.fl.), Marie Christensen (frjásl. fl.) og Inger Schmidt (frjásl.fl.).

Til neðri deildar eða fólksþingsins, hafa þessar 4 konur verið kosnar: Frú Elna Munch (gerbreytingafl.), kona Munch's ráðherra, hún er einnig í bæjarstjórn Kaupmannahafnar og form. í kvenréttinda-landsfélaginu, frú Larsen (jafnaðarmannaf.), einnig í bæjarstjórn Kaupm.h., Matthilde Haschutz, málaflutningsmaður (hægri fl.) og fröken Karen Ankersted, meðlimur bæjarstj. á Frederiksbergi (hægri).

Danskar konur hafa tekið mjög sterkan þátt í kosningaundirbúningnum og gengið algerlega til kosninga með flokkunum. Af kosningabærum konum hefir 75% greitt atkvæði.

Hið fyrsta sem litur út fyrir að danskar konur vilji setja á stefuskrá sína, er að konur fái full háskólaréttindi, og jafnlegan rétt til að nota þau, t. d. að þær konur sem lagt hafa fyrir sig guðfræðisnám, fái svo með lögum rétt til allra guðfræðis-embættar, sem þær ekki hafa nú.

Í Canada hafa konur fengið almennan pólitískan kosningarrétt. Það voru 4 fylki sem veittu þeim hann 1916—17, og nú er þeim veitt full pólitísk réttindi í allri Canada. Í Jus Suffragii, er þess líka getið með sýnilegri ánægju, að nú hafi allt Bretland, ásamt öllum sjálfstæðum nýlendum þess, veitt konum þessi réttindi.

Kona, þingmaður á þinginu í Canada. Það merkilega við kosningu þessarar konu, sem kosin er í Alberta fylkinu er það, að hún er sérstaklega kosin af hermönnum, sem þeirra sérstaki fulltrúi. Hún hafði áður staðið fyrir Orþington-spítalanum, og þá kynst þar mörgum særðum hermönnum og þeirra kröfum og nauðsynjum. Annar fulltrúi þeirra var líka kosin þingmaður, Pearson herforingi. Fyrir þinginu lá mál frá Pearson herforingi, sem Miss Mac Adams studdi, um kjör hermannanna, sem kæmu heim aftur. Út af þessu frumvarpi þeirra, sem varð í meiri hluta, hefir það unnist, að stofnuð verði ný stjórnardeild, sem kallist »hermannanna stjórnardeildin«. Þessi deild á að standa undir stjórn forsætisráðherrans, og á að hafa til meðferðar öll þau mál, sem snerta velferð hermannanna og vandamanna þeirra. — Sömu-

leiðis hefir Miss. Mac Adams komið fram lagafrumvarpi mjög góðu, um spítala fyrir hæjarfélög og sveitarfélög, og lögum um sérstaka verndun fátækra barna. Einnig hefir hún fengið fram breytingar til mikilla umbóta á ýmsum lögum bæjarstjórnarmálanna.

**Svíþjóð.** Því miður hefir það ekki orðið sannspá, sem stóð í »19. júní« í vetur, það sænskar konur væru að því komnar að fá kosningarrétt, og frumvarpið væri öruggt að fá nægt fylgi í þinginu. Það var til atkvæðagreiðslu í báðum deildum Ríkisdagsins þ. 27. apríl s.l. Í neðri deild var það samþykkt með 120 atkv. gegn 49, en felt eða dregið út af dagskrá í efri deild með 62 atkv. gegn 36. Forsætisráðherrann taliði þó eindregið fyrir málinu, og kvað það vera pólitískt framfaramál, og þjóðlegt samvinnu- og nauðsynjamál að samþykkja nú kosningarrétt kvenna.

Þegar málið var felt urðu sænskar konur í Stokkhólmi mjög gramar og héldu mjög ákveðinn og heitan mótmælafund úti, þar sem afarmikið fjölmenni var saman komið. Dr. jur. Gulli Petrine og frú Ruth Gustafsson héldu harðar ræður, og báru fram mjög ákveðna óánægju fundarsamþykkt, sem fundurinn samþykkti í einu hljóði.

Í franska þinginu hefir myndast nýr flokkur, sem setur stjórnáráttindi kvenna sem aðalmarkmið sitt. Til að byrja með voru ekki nema 50 þingmenn í flokknum. En svo skrifuðu konur þingmönnum opinbert bréf, eða áskorun, að styðja þetta mál og við það bættist flokknum fylgi svo nú eru 122 þingmenn sem fylgja því máli, og má búast við að þeim fjölgi óðum. Til að byrja með eru þó að eins þessi mál efst:

1) Kosningarjettur og kjörgengi til bæja- og sveitastjórna; 2) réttur kvenna til allra háskóla-titla og embættar; 3) sömu laun fyrir sömu störf karla og kvenna; 4) réttur eiginkonu til að kjósa í staðinn fyrir mann sinn og gefa umboð fyrir sig.

## Kaupendur „Kvennablaðsins“

eru vinsamlegast beðnir að afsaka óvenjulegan drátt á útkomu blaðsins, sem stafar af ýmsum örðugleikum, sem vonandi verða því ekki til tafar framvegis.

Nýtt!

Nýtt!

# Stórar Vörubirgðir

nýkomnar í verzl.

## Edinborg

*Hafnarstræti 14.*

Stærsta úrval í bænum.

Komið og skoðið:

Sími 298.

**í Glervörudeildinni:**

Diskar. Skálar. Bollapör, með danska postulíns-  
munstrinu. Þvottastell. Vatnsflöskur. Postulíns-  
bollar, margar teg. Bollabakkar. Steikarpönnur.  
Ferðakistur og Töskur. Handskrúbbur. Gólf-  
skrúbbur. Gólfmottur. Kolakörfur. Olfuofnar.  
Strauboltaskór. Skátahnífar. Spil. Vindlar. Sigar-  
ettur. Sápa og ótal margt fleira.

Sími 298.